

زیرساخت‌های مدرن علوم تربیتی

دکتر محمدرضا آهنچیان^۱

دکتر یحیی قائدی^۲

چکیده

به رغم اینکه بسیاری از مفاهیم، سازه‌ها، و نظریه‌های علوم تربیتی به گذشته‌های دور باز می‌گردد، این رشته را می‌توان یکی از دستاوردهای علمی سده بیستم دانست که تحول اندیشه‌های جامعه‌شناختی و روان‌شناختی و در ضمن استقبال گسترده دولت‌ها و ملت‌ها از نهادهای آموزشی بر سرعت رشد آن افزود. صاحب‌نظران زیادی، مدعی هستند که رویکرد غالب سده بیستم به عنوان عصر تکامل و بسط مدرنیته، بر بنیادهای نظری و روش‌های تحقیقی همه علوم، از جمله علوم انسانی تأثیر گذاشت. علوم تربیتی نیز به منزله «مجموعه معارفی که وضعیت وجودی، کارکرد و تحول وضعیات و وقایع تربیتی را مطالعه می‌کند» از مدرنیته آثار همه جانبه و عمیقی پذیرفت. مقاله، درصدد نشان دادن نشانه‌هایی مبنی بر این اثرپذیری و تحلیل انتقادی آن است. در فرصتی که ایجاد می‌شود، اصلی‌ترین آموزه‌های مرتبط با علوم انسانی از منظر مدرنیسم معرفی و سپس

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

۲. عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت معلم تهران

برداشت‌ها و انتظارات از علوم تربیتی از یک سو و پاسخ این رشته به آن انتظارات از سوی دیگر، بررسی می‌شود. روشن است که در این مجال، علوم تربیتی به منزله یک علم بشری و پدیده‌ای جهانی مورد نظر است و توصیف یا تحلیل‌های مقاله، جلوه‌های ویژه، مثلاً ملی یا منطقه‌ای به خود نمی‌گیرد. **واژگان کلیدی:** علوم انسانی، علوم تربیتی، مدرنیسم، آموزش و پرورش، نظام آموزشی.